

Jose Kareaga Guridi

*Eibar, Gipuzkoa
(1930-2008)*

Aurkibidea

Biografia

Eibarren jaio zen 1930. urtean Errebal kalean; gurasoak ere eibartarrak zituen. Aita grabatzailea zuen, Mateo Kareaga, Errepublika garaian Eibarko udaletxean zinegotzi izandakoa (errepublikazalea). Aitita ere grabatzaile eta damaskinatzaile ezaguna izan zen, Kaietano Kareaga. Jose bera ere gazterik hasi zen marrazkigintzan eta grabatzaile lanetan. Margolaria ere izan da.

Zintak

AB-297

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2001-11-23
- **Iraupena:** 81 min
- **Euskarria:** Hi8
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione

AB-298

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2001-11-23
- **Iraupena:** 13 min
- **Euskarria:** Hi8
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

AB-614

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sangroniz, Mikel
- **Data:** 2000-01-10
- **Iraupena:** -
- **Euskarria:** Audio Analog

AB-615

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sangroniz, Mikel
- **Data:** 2000-02-21
- **Iraupena:** -
- **Euskarria:** Audio Analog

AB-859

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):**
- **Data:**
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Bustinduy Arizmendi, Idoia

EIB-041

- **Proiektua:** Eibarko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2008-03-27
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Sarasua Aranberri, Asier

EIB-042

- **Proiektua:** Eibarko ahozko ondarea

- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2008-03-27
- **Iraupena:** 20 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Emalea:** Sarasua Aranberri, Asier

Pasarteak

1. Ibaia vs. erreka

- **Erref:** AB-297/008
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:07:11. **Bukatu:** 00:07:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Ibaia eta errekaen desberdintasuna azaltzen dute.

2. "Tenple jaspeatua" egiten

- **Erref:** AB-297/014
- **Iraupena:** 0:04:21. **Hasi:** 00:14:13. **Bukatu:** 00:18:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Jose Zuloagaren etxe aurrean zegoen lantegian "tenpleak" egiteko giza hezurak erabiltzen zituztela azaltzen du. Sorluzen, Ramirok kalean hezurak lurretik bildu eta eramaten zizkion. "Tenple jaspeau" egiteko erabiltzen ziren.

3. Igerian Eibar eta inguruan

- **Erref:** AB-297/015
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:18:34. **Bukatu:** 00:20:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak

Laburpena:

Ego-gainetik Isasi kalera dagoen pasadizoan zegoen labaderoko kunboan igerian ibiltzen zirela kontatzen dute. Padre Galdosen pasadizo bat kontatzen du Ramirok. Gaztetan igerian Sorluzen eta amañan ikasi zutela kontatzen dute. Errekan arrantzan ibilitako pasadizoak ere kontatzen dituzte.

4. Soraluze eta inguruko herrikoen pikeak eta anekdotak

- **Erref:** AB-297/018
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:22:13. **Bukatu:** 00:25:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Soraluze, Eibar eta inguruko herrietako pikeen pasadizoak kontaktzen ditu Jose Kareagak. Biteri medikua eta "pika limasen" harteko anekdotak ere kontaktzen ditu Jose Zuloagak.

5. Ijitoen pasadizoak

- **Erref:** AB-297/019
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:25:58. **Bukatu:** 00:27:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Ijitoen pasadizoak eta motxaia moztaillea hitzetik datorrela ondorioztatzen dute.

6. Inguruko herrietan jauntxoak

- **Erref:** AB-297/021
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:28:20. **Bukatu:** 00:29:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Inguruko beste herrien izaeraz hitz egiten dute. Bergara, Oñati eta Durangoko herritarrak jauntxoagoak zirela diote. Eibarren langile eta jabeak batera txikiteoan ibiltzea arraro ikusten zutela.

7. Gaiastegiren pelotako pasadizoak

- **Erref:** AB-297/028
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:44:22. **Bukatu:** 00:45:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Miguel Gaiastegik pelota partidu baten gertaturiko pasadizoak kontatzen dituzte.

8. Eibarren eta Soraluzen ordu desberdina

- **Erref:** AB-298/002
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:01:05. **Bukatu:** 00:02:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Pasarte barregarria, Eibartik Soraluzera bizikletan ibiltzen zirenekoa.

9. "Tanbolintxeroaren" anekdota

- **Erref:** AB-298/003
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:02:11. **Bukatu:** 00:04:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Gazte garaian Elgoibarko "tanbolintxeroarekin" izandako pasarte barregarria kontatzen du.

10. Eibarko kaleak gerra ostean

- **Erref:** AB-859/001
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Eibarko kaleak gerra ostean

11. Eibartarren eta plaentziatarren arteko erlazioa

- **Erref:** AB-859/002
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Eibartarren eta plaentziatarren arteko erlazioa

12. Astelena frontoia; izenaren jatorria

- **Erref:** AB-859/003
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Astelena frontoia; izenaren jatorria

13. Eibarko langileen zaindariak; Santa Barbara eta beste

- **Erref:** AB-859/004
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Eibarko langileen zaindariak; Santa Barbara eta beste

14. Eibar armagintzarentzat toki estrategikoa

- **Erref:** AB-859/005
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Eibar armagintzarentzat toki estrategikoa

15. Arrasateko Altzairua

- **Erref:** AB-859/006
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Arrasateko Altzairua

16. Tenplearen nondik norakoak

- **Erref:** AB-859/009
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Tenplearen nondik norakoak

17. Tenplea; egur ikatzarekin egiten zuten

- **Erref:** AB-859/010
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Tenplea; egur ikatzarekin egiten zuten

18. Maltzaga: arrantza eta igerian egiteko leku aproposa

- **Erref:** AB-859/011
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Maltzaga: arrantza eta igerian egiteko leku aproposa

19. Viteriren kontakizuna

- **Erref:** AB-859/012
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Viteriren kontakizuna

20. Durango, Bergara... "señoritoen" herriak ziren beraientzat. Eibar ezberdina zen

- **Erref:** AB-859/013
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Durango, Bergara... "señoritoen" herriak ziren beraientzat. Eibar ezberdina zen

21. Gallastegi-Lazkano pilota partidua. Botileroaren pasadizoa

- **Erref:** AB-859/015
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Gallastegi-Lazkano pilota partidua. Botileroaren pasadizoa

22. Eusebio Zuloaga: Erregearen Armagina

- **Erref:** AB-859/016
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Eusebio Zuloaga: Erregearen Armagina

23. José Zuloaga eta Antonio María Yraolagoitia Sebastian Mirandaren etxean; euskaldunak hitza emateri dioten garrantzia

- **Erref:** AB-859/018
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

José Zuloaga eta Antonio María Yraolagoitia Sebastian Mirandaren etxean; euskaldunak hitza emateri dioten garrantzia

24. Eibar errespetu askoko herria. Prozesio egunetan errespetu handia egoten zen

- **Erref:** AB-859/019
- **Iraupena:** 0:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Eibar errespetu askoko herria. Prozesio egunetan errespetu handia egoten zen

25. Don Emilio, apaiz ezaguna

- **Erref:** AB-859/020
- **Iraupena:** 1:00:00. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 01:00:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Don Emilio, apaiz ezaguna

26. Unamuno pentsalariak Bergara aldeko jatorria

- **Erref:** EIB-041/002
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:01:10. **Bukatu:** 00:02:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Ama Eibarren jaio, baina Arrasate aldeko jatorrikoa. Unamuno zuen abizena aitona batek, eta Miguel de Unamunoren senidea izango ei zen, Unamuno eta Aranzadi lehengusuak zirelako, eta azken hau bergararra zelako.

27. "Organistakoak", aitaren familiaren gatxizena

- **Erref:** EIB-041/003
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:02:18. **Bukatu:** 00:05:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:

Jaiotetxearen kokapena. Aitaren familiari "Organistakoak" esaten zitzaien, senide bat parrokiako organista izan zelako. Musikari ona ei zen.

28. Fidel Castro osabaren musika-ikaslea izan zen

- **Erref:** EIB-041/004
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:05:13. **Bukatu:** 00:07:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Diaspora » Lana diasporan » Bestelako lanak diasporan

Laburpena:

<p>Laureano Gisasolaren semea Kubara joan zen, eta han frontoiko intendente gisa egin zuen lan. Bi semeak Eibarrera bidali zituen aititarekin heztera. Bietako bat Kubara itzuli zen; hango ikastetxe onenetako batean eman zituen klaseak, eta Fidel Castroren irakaslea izan zen.</p>

29. Gisasolatarrak eta Sarasuatarrak musikazale

- **Erref:** EIB-041/005

- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 00:07:02. **Bukatu:** 00:10:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Juan Bautista Gisasola, osaba, oso musikari ona izan zen. Organista izateaz gain, orfeoiko zuzendari ere bazen eta asko maite zuten kantariak. Gaztetan aitak Salamancara bidali zuen abade izateko, baina ez zuen bokaziorik. Konpositorea ere izan zen. "Atxia motxia" egin zuen, esaterako, Sarasuarekin batera. Sarasatuarren familiako kontuak. Askok zuten musika zaletasuna. Antoniok Carlos Mungia tenorea Eibarrera etorri zenean pianoan lagundu zion. Belarri ona eta sentsibilitatea izan du kanturako, baina ahotsik ez.

30. Aita, errepublizale federalista

- **Erref:** EIB-041/006
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:10:25. **Bukatu:** 00:13:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Gaztetatik hasi zen ofizioa ikasten. Aita errepublikazale federalista zen, Pi i Margall-en jarraitzailea. Zinegotzia izan zen errepublika denboran. Gero kartzelan egon zen, 12 urteko kondena eskatu zioten, besteak beste Asturiasko Concejo-rako dirua grabatzeagatik.

31. Errepublika denborako Eibarko Udala

- **Erref:** EIB-041/007
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:13:06. **Bukatu:** 00:14:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Sozialistak irabazi zituzten 31ko udal-hauteskundeak eta errepublikazaleak geratu ziren bigarren. EAjk bakarra atera zuen. Sozialistek alkatetza eskaini zieten baina ez zuten onartu. Alejandro Telleria "Alkate Txikixa" jarri zen.

32. Aitak ipini zuen errepublikako lehen bandera

- **Erref:** EIB-041/008
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:14:30. **Bukatu:** 00:17:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

<p>Aitak jarri zuen estatu guztiko lehen bandera errepublikanoa. Ez zitzaion esatea gustatzen, beldurragatik. Aitak gerora kontatu zionez, epaiketa orduan epaileek jakin izan balute, fusilatu egingo ei zuten.</p>

Transkripzioa

- Eta, gaiñera, republikako bandera ez zeban Mateo berak ipini edo zelan zan historixia?

- Bueno, hau geure artian, e? Hara, neuk esango deuat. Batak ipini ebala ta bestiak ipini ebala ta... gure aittari ez jakuan /etxakuan/ gustatzen hori esaterik be. Itxuria oindiok karzelatik urten ta gerora be bildurra ekan, zegaittik eze berak ipini juan. Ta zelan ipini eban? Ba, alkate txikixak, Alejandro Telleriak esan ei jetsan: "Hara, Mateo, heu haiz bai konzejalik gaztena ta heuk ipini bihar dok bandera". "Bueno, bueno". Ta esaten eban gure aittak... Behin kontau estan, e, taillarretik etxera goiazela hara. Edo behin edo birritan gehixao ez. "Hara, banajekan bildur bat...!" Akusaziñuak, hamen denunziak eta Eibartik eta jentia... beti egoten dok. Ointxe be bai, eztakik? Chivatos y tal, ointxe be egongo dittuk. Egon leike tendenzia. Baiña orduan, ba, hau izan zala ta bestia harutzaokua ta, jode, hamen jeuan... Izenik be ez najoiak esatera, hilda jauaz eta, baiña denunziantiak txarrak. Ta esan ei etsan: "Heuk ipini bihar dok bandera" ta "Bueno", ta ipini juan. Baiña hori juiziuori ein etsenian, iñori ez jakuan akordau hori denunziori sartzia, zeaittik esaten eban gure aittak: "Bateonbateri akordau bajakuan denunziazia Mateo Kareagak ipini ebala bandera republikanua Espaiñian lehelena... afusilauko najinduen, baiña gehixao pentsau barik. Eztakik?" Ta ez juan /etxuan/ nahi izaten aittatzerik be. Neri be hori kontau esaten aittak gerora, e, gerora. Zeaittik eze, badakik, edozer gauza pasau leikian oindio. Joe, Frankismua [gaur egun]... Frankismua bigundu zuan, baiña bigundu zuan, hi, politikan sartzen dana, hareri... zera, hor joten jetsen, baiña ez bahintzan sartzen, bakian lagatzen zeben. Baiña badaezpada kontuz ibili bihar izaten zuan.

- Baiña, bueno, ez jakon gustatzen kontatzia, baiña historixako [...].

- Holaxen dok, holaxen dok.

- Eapaiñian lehelengo aldiz bandera republikanua...

- Eibarren.

- Eibarren ta zure aittak.

- Bai, ta ez juan kontatzen harrokerixa moduan, e! Neri behin kontau estan ta pixkaten gaiñera, holan... ño! detalle ta guzti, ezta? Zegaittik ipini eban ta zegaittik esan etsen ipintzeko ta bestia ta harutzaokua. Porke badakik halako zirkunstanzietan ze pasatzen dan, asko egoten dittuk "que dan el pecho", eztakik? "De fotografía", hantxe agertu bihar, ta primera linean.

33. Eibarren Errepublika aldarrikatu denbora baino lehen

- **Erref:** EIB-041/010
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:18:30. **Bukatu:** 00:21:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Irungo bi gizon etorri ei ziren Eibarrera errepublika aldarrikatuta zegoela esanez. Bandera ipini eta gero galdezka hasi ziren han eta hemen, eta inork ez zekien ezer. Beldurra. Alfonso XIII.ak alde egin zuen eta odolik isuri gabe heldu zen errepublika.

34. 34ko Iraultza

- **Erref:** EIB-041/011
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:21:24. **Bukatu:** 00:23:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

Lau urte zituen bakarrik, baina badu "34 Iraultzaren" oroimen txikiren bat. Aita zuri-zuri etorri ei zen etxera. Zenbait sozialista, Toribio Etxebarria esaterako, ez ziren "iraultza" haren aldekoak izan.

35. Aita eta aitona grabadore onak

- **Erref:** EIB-041/012
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:23:46. **Bukatu:** 00:25:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Aita grabatzaile ona zen eta aitaita Kaietano ere bai. Behin aitaita Gernikara eraman zuten, erregea zetorrela-eta, erakustaldi bat egitera. Orduko anekdota.

36. Osaba Periko arma askoren asmatzaile

- **Erref:** EIB-041/013
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:25:24. **Bukatu:** 00:28:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

<p>Bartzelonako Museoko kide baten bidez jakin zuten beren osaba Perikok arma askoren patentea zuela, asmatzailea zelako. Gernikako Astra fabrikari egin zuen lan. Diru asko egin zuen royaltiekin. Lau seme izan zituen baina batek ere ez zuen haren bidea jarraitu.</p>

37. Aitaitak 11 urterako batxilerra eginda

- **Erref:** EIB-041/014
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:28:42. **Bukatu:** 00:29:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

<p>Hartu-emon handia zegoen armagileen artean. Eibartar batek sortu zuen Gernikako Astra fabrika. Aitaitak esaten ei zuen 11 urterako eginda zuela batxilerra. Estudio barik, grabatzaile bikaina izan zen.</p>

38. Placido Zuloaga, damaskinatuaren aita

- **Erref:** EIB-041/015
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:29:56. **Bukatu:** 00:32:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Placido Zuloaga izan ei zen damaskinatuaren aita. Irandar batek egindako haren bilduma bat ikusi zuen Bilbon eta zoragarria iruditu zitzaion. Aitaita ere haren belaunaldikoa zen. Sarri joaten zen haren etxera umetan.

39. Kaietano Kareaga, gizon maitea Eibarren

- **Erref:** EIB-041/016
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:32:28. **Bukatu:** 00:34:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak

Laburpena:

Gizon estimatua izan zen aitaita Kaietano. Umore eta filosofia handiko gizona. Gabonetan giro aparta egoten zen etxean. Berriketa, broma eta umorea nagusi.

40. Eibarko kalean euskara biziagoa eta hobea

- **Erref:** EIB-041/017
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:34:57. **Bukatu:** 00:36:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:

Aitaitak hika egiten zien denei, emazteari izan ezik. Euskaraz erraz eta aberats egiten zuten. Kalean baserrian baino azkarrago eta hobeto egiten ei zen.

41. Eibarren guardia zibilen semeak ere euskaraz

- **Erref:** EIB-041/018
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:36:43. **Bukatu:** 00:39:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eibarren dena euskaraz egiten zen. Guardia zibilen semeek ere berehala ikasten zuten. Tailerrean ere euskaraz; erreminten izenak ere bai. Unibertsitate onenetan ikasi ei du euskaraz: etxean, kalean eta lantegian. Jendeak euskaraz egiten zuen, baina ez ideologiatik. Amamak ondo egiten zuen erdaraz, gaztetan inude egon zelako Araban, baina aitaita Kaietano gaizki konpontzen zen. Zahartzarora hobetu zuen bere erdara.

42. Eibarren pistolak eta ehiza eskopetak lehenengo, bizikletak eta josteko makinak gero

- **Erref:** EIB-041/020
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:39:45. **Bukatu:** 00:42:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

<p>Aitaitaren eta aitaren tailerrei buruzkoak. Lehenago peoretan (ataria) egoten ziren tailer gehienak. Estriak atera, damaskinatua eta abar etxeetan egiten ziren. Antzina pistolak egiten ziren batez ere Eibarren, baina krisia etorri zen eta armagileak ehiza eskopetak, bizikletak eta josteko makinak egiten hasi ziren.</p>

43. Aitaren tailerra

- **Erref:** EIB-041/021
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:42:30. **Bukatu:** 00:44:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Tailerra nolakoa zen. Miradorera begira egiten zen lan, argi naturalarekin ahal zela. Paulino Larrañagak beti eguzki-argiarekin egiten ei zuen lan.

44. Ofizioa nola ikasi zuen

- **Erref:** EIB-041/022
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:44:00. **Bukatu:** 00:46:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Aita hiru urtez kartzelan. Akademian marrazkigintzan ikasi zuen, eta gero aitaren tailerrean ikasi zuen ofizioa. Gero Armeria Eskolan ibili zen. Marrazkigintza artistikoa ikasten zen, kopiatzen gehienbat, eta gero gubilean dakienaren ondoan jarrita.

45. Damaskinatzaile asko Eibarren

- **Erref:** EIB-041/023
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:46:00. **Bukatu:** 00:47:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

<p>150 bat damaskinatzaile izango ziren Eibarren. Pikatzaileak, pabonadua... Honetaz aparte, gauza asko egiten zen Eibarren: bizikletak, josteko makinak...</p>

46. Ofizioaren sekretuak ikasten

- **Erref:** EIB-041/024
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:47:20. **Bukatu:** 00:48:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

13 urterekin aitaitak lanera eraman zuen eta marrazten ipini zuen. Gero gubilean. Gero "reliebian", baina horretarako, modelauan ikasi behar, argizariarekin edo buztinarekin. Berak ez zuen damaskinatua ikasi.

47. Apaindura-langintza ezberdinak

- **Erref:** EIB-041/025
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:48:53. **Bukatu:** 00:51:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Damaskinatzaileek eskopetan egiten zuten lan. Aita-eta "industrializatu" egin ziren, trokelak egiten hasi ziren: domina, xaboi, gailleta eta horrelakoentzat. Sarrailagintzarako ere bai. Barietate handia zegoen. Horregatik ez zen lanik falta.

48. Damaskinatua

- **Erref:** EIB-041/026
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:51:24. **Bukatu:** 00:52:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Lehenengo altzairua pikatu egiten da, zulatu, eta gero urrezko edo zilarrezko hari mehea sartzen da. Gero hori pabonatu egiten da: altzairua belztu. Hor dago kontrastea: urrea gorri-gorri eta fondo beltza. Gero "sonbriau" puntzoiaz.

49. Gubila

- **Erref:** EIB-041/027
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:52:54. **Bukatu:** 00:54:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Eskopeta-baskulak gubilaz apaintzen ziren. Seriean egiten ziren. Lan finak ere egiten ziren errielebean gubilaz. Gubilista on bati buruzkoak.

50. Grabadoreen lana

- **Erref:** EIB-041/028
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:54:24. **Bukatu:** 00:56:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Errielebearen prozesua azaltzen du. Grabadoreek normalean gubilaz eta zintzelaz egiten zuten. Damaskinatzaileek damaskinatua soilik, normalean. Marrazkigintzan estilo ezberdinak zeuden: errenazimendua, modernismoa...

51. Aitaitak damaskinatu zuen erlojua

- **Erref:** EIB-041/029
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:56:24. **Bukatu:** 00:57:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Gaitzena, bere ustez, reliebea, zintzelatua ei da. Aitaitak damaskinatutako erloju baten apaindura berezia, berak lortu ezin zuena. Aitaren esanak.

52. "Repujaua"

- **Erref:** EIB-041/030
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:57:44. **Bukatu:** 00:59:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Aitaita izango ei zen damaskinatzaile onenatarikoa. "Repujaua" zer den. Garai hartan diziplina bat zegoen baina galtzen joan da hori.

53. "Grabaua"

- **Erref:** EIB-041/031
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:59:36. **Bukatu:** 01:03:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Grabatua

Laburpena:

Behin bakarrik grabatu du eskopeta bat. Kapritxoso batek onenetan onena nahi zuen eta berari ekarri zion grabatzeko. Kijote-aren eszenak egin zizkion eta oso pozik utzi zuen. Eskopeten baskulak grabatzen ziren batik bat. Lantegian zein kanpoan egiten zen lan hori. Baserrietan ere egiten ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-06-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com